

MAKTAB O'QUV JARAYONIDA BULUTLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH METODIKASI: WORD CLOUD

¹S.T.Usmonova, ²I.R.Kamolov

¹Fizika va astronomiya kafedrası 3-kurs tayanch doktoranti

²Ilmiy rahbar, prof

<https://doi.org/10.5281/zenodo.10991009>

Annotatsiya. Ushbu maqolada Word cloud dasturining imkoniyatlari, “Soʻz bulutlari” xizmatidan foydalanish koʻrsatmalari, oʻquvchilarning analitik qobiliyatlarini, ijodkorlik va uzluksiz oʻz-oʻzini tarbiyalash qobiliyatini rivojlantirishda bulut xizmatlarining funksional jihatlari keltirib oʻtilgan.

Kalit soʻzlar: Word-cloud, zamonaviy taʼlim texnologiyalari, fizika, oʻquvchi, sinf, soʻz bulutlari

Аннотация. В данной статье представлены возможности программы Word Cloud, инструкция по использованию сервиса “облако слов”, функциональные аспекты облачных сервисов в развитии аналитических способностей учащихся, способности к творчеству и непрерывному самообразованию

Ключевые слова: облако слов, современные образовательные технологии, физика, ученик, класс, облако слов

Abstract. This article cites the capabilities of the Word cloud program, instructions for using the “word cloud” service, functional aspects of cloud services in the development of students' analytical abilities, creativity and continuous self-education.

Keywords: Word-cloud, modern educational technologies, physics, student, class, word cloud

Maktab taʼlim tizimida oʻqitish jarayonini faollashtirishning eng samarali usullarini joriy etish, oʻquvchilarni fanga boʻlgan qiziqishlarini saqlab qolish, dars samaradorligini oshiradigan yangi oʻqitish usullarini tadbiq etish bugungi kunning asosiy koʻrsatgichlaridan biridir. 2022-2026 yillarda maktab taʼlimni rivojlantirish boʻyicha milliy dasturni tasdiqlash toʻgʻrisida Oʻzbekiston Respublikasi Prezidentning 11.05.2022 yildagi PF-134-sonli farmoniga asosan taʼlimni raqamlashtirish boʻyicha axborot tizimlari hamda elektron taʼlim resurslarini yaratish, oʻqitish jarayoniga yangi zamonaviy taʼlim texnologiyalarini joriy etish masalalari ilgari surilgan. Zamonaviy taʼlim texnologiyalari yaʼni turli xil dasturlar oʻquvchilarda fizika faniga qiziqishini shakllantirishga, mantiqiy fikrlashni va xotirani mustahkamlashga yordam beradi. Shunday dasturlardan biri Wordcloud dasturi hisoblanadi. Oʻqitishning zamonaviy texnologiyalari- bu Word bulutlardir.

Word Cloud-bu kalit soʻzlar, matnning vizual tasvirini jozibali shaklda yaratishga imkon beradigan manba hisoblanadi. Maxsus maydonga matn yoki URL manzili (sayt manzili) kiritiladi va dastur bulut hosil qiladi, eng koʻp ishlatiladigan soʻzlarni katta shriftda aks ettiradi. Bulutning fonini, rangini, shriftini va shaklini oʻzgartirish imkoniyatlari mavjud. Bir tomondan, bu shunchaki hisobot yoki taqdimot uchun chiroyli rasm yaratish imkoniyatidir. Boshqa tomondan, chet tillarini oʻqitishda juda koʻp qiziqarli dasturlarni topishingiz mumkin boʻlgan foydali vosita hisoblanadi.

Oʻqituvchilar tomonidan soʻz bulutidan foydalanishning baʼzi aniq misollarini koʻrib chiqamiz.

*fizika fani misolida

- topshiriq “ fizik kattalikning maʼnosini toping”

(miqdori bir mol bo'lgan moddaning massasiga molyar massa deyiladi)
 -topshiriq “molekulyar fizika bo’limiga oid atamalarni toping”

(Avogadro doimiysi, Gey-Lyussak, diffuziya, izobara, borun harakati, izojarayon, sharl qonuni, modda miqdori, termodinamika)
 -topshiriq “optik asboblarni aniqlab toping”

(lupa, teleskop, fotoapparat, mikroskop, ko’zoynak)

Olingan rasm afishada chop etilishi va sinf xonasiga ko’zrgazma sifatida osib q’yilishi mumkin. Bundan tashqari, o’quchilar matnni qayta hikoya qilish yoki tasvirlash jarayonida og’zaki tasvirlarni yaratish va chop etish mumkin - asosiy tushunchalar umumiy ma’noni osongina tiklashga yordam beradi.

Dars jarayonida biz ushbu “bulutlar” dan turli maqsadlarga erishish uchun foydalanamiz.

- “Aqliy hujum” ni tashkil qilish, natijada o’quvchi dars mavzusini yoki u yechim topish kerak bo’lgan muammoni kalit so’zlar bo’yicha mazmunini shakllantirishi mumkin.

- Materialni kiritish (biror kattalikning ta’rifi) va mavzuni mustahkamlash.

-Yangi leksik birliklardan foydalanishni o'rgatish bosqichida bizning o'quvchilarimiz quyidagi o'yinni juda yaxshi ko'radilar — bulutda biron bir mavzu bo'yicha so'zlarni topish. (Masalan, 9- sinf o'quvchilari uchun “Modda tuzilishining molekulyar-kinetik nazariyasi” mavzusini o'rganishda bulut 3 mavzu bo'yicha tuzilgan: moddalar zarralardan tashkil topgan, molekullar to'xtovsiz va tartibsiz harakat qiladi, molekullar orasida o'zaro itarish va tortishish kuchlari mavjud lug'atni avval bitta mavzuda, keyin ikkinchi va uchinchi mavzuda topadilar.)

- O'quvchilar matnlardagi eng muhim so'zlarni keyinchalik yodlash yoki tahlil qilish uchun ajratib ko'rsatishlari, olingan so'z bulutlarini hikoya yoki taqdimot uchun asos (reja) sifatida ishlatishlari mumkin.

-Grammatik materialni ishlab chiqish uchun.

-Muhokama qilishni rejalashtirgan mavzu bo'yicha matn asosida bulut yaratiladi. Matnning haqiqiy mazmuni bilan “bulutlar”ga qarab, o'quvchilarning matn haqidagi bashoratlarini taqqoslash juda qiziq. Keyinchalik, o'quvchilar ushbu voqea haqida nima bilishini, nima uchun bu yoki boshqa so'zlar ta'kidlanganligini o'qituvchi tomonidan so'raladi.

Ushbu turdagi ish butun sinf bilan ham, guruhlarda ham amalga oshirilishi mumkin (o'qituvchi “bulutlarni” oldindan chop etishi va ularni guruhlarga tarqatishi mumkin).

-Nutqni takomillashtirish uchun.

- “Word cloudda o'tilgan mavzu bo'yicha olgan tushuncha va ma'lumotlar yoziladi. O'quvchilar kalit so'zlarni ko'rish, boshqa o'quvchini tinglash va tengdoshlari uchun muhim bo'lgan barcha narsalarni taqdim etish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Ushbu darslarni interaktiv doskada o'tkazish maqsadga muvofiqdir.

Ushbu usullar o'quvchilarning og'zaki nutqini rag'batlantiradi, chunki o'quvchilar oldida maqsad bor; o'quvchilar ularni amalga oshirishda faol bo'lishadi, chunki o'quvchining shaxsiyati va aqliy faoliyati bilan bog'liqlik mavjuddir.

“So'z bulutlari” xizmatidan foydalanish o'qituvchiga o'quv jarayonini diversifikatsiya qilishga imkon beradi. Shunday qilib, o'rganish samaradorligi oshadi va bu darsda o'quvchilarning qo'shimcha motivatsiyasiga hissa qo'shadi, fazoviy va tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun qulay shart-sharoitlarni, o'quvchilarning analitik qobiliyatlarini, asosiy narsani ajratib ko'rsatish qobiliyatini shakllantiradi, ijodkorlik va uzluksiz o'z-o'zini tarbiyalash qobiliyatini rivojlantiradi. Kalit so'zlar ko'rinishidagi vizual maslahat ravon nutqni rag'batlantirishning ajoyib usuli hisoblanadi.

Ushbu turdagi vizualizatsiya baholovchilarga intervyularda, hujjatlarda yoki boshqa matnlarda tez-tez uchraydigan so'zlarni aniqlash orqali tadqiqot matnlarini tahlil qilishda yordam berishi mumkin. Bundan tashqari, hisobot bosqichida eng muhim fikrlarni yoki mavzularni yetkazish uchun ham foydalanish mumkin.

REFERENCES

1. Ochilov Shokir Baxtiyorovich Improving the methodology for the development of environmental competencies of students in the interdisciplinary teaching of physics. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal Year : 2021, Volume : 11, Issue : 10 First page : (1269) Last page : (1273) Online ISSN : 2249-7137. Article DOI : 10.5958/2249-7137.2021.02237.0
2. Ochilov Sh.B. Texnologiya fanini fanlalaro o'qitishda o'quvchi ekologik kompetensiyasini rivojlantirish texnologiyalari Science and innovation international scientific journal volume 1 issue 7 uif-2022: 8.2 | issn: 2181-3337

3. Khamroeva Sevara Nasriddinovna THE THEORETICAL SIGNIFICANCE OF DEVELOPING LOGICAL THINKING SKILLS AMONG FUTURE PHYSICS TEACHERS uzbek scholar journal volume- 24, january, 2024 www.uzbekscholar.com 193-196
4. Laylo Turdieva, Khamroeva Sevara Nasriddinovna METHODOLOGY FOR TEACHING THE TOPIC “DEVICE USED IN CRAFTS” uzbek scholar journal volume- 24, january, 2024 www.uzbekscholar.com 225-227
5. Usmonova Sohiba Toyir qizi JCROSS (CROSSWORD) – BLOCK USAGE METHODOLOGY uzbek scholar journal volume- 24, january, 2024 www.uzbekscholar.com 236-241
6. O'. K. Sunnatova, G. I. Saifullayeva Research in students in physics and astronomy classes and the development of competencies of the XXI century. Ways of organizing project activities of students in physics education Uzbek Scholar Journal Volume-24, January, 2024 www.uzbekscholar.com 101-108
7. Sayfullayeva Gulhayo Ikhtiyor kizi, Bozorova Aziza Murodilla kizi The practical importance of an integrative approach to teaching astronomy from a small school age uzbek scholar journal volume- 24, january, 2024 www.uzbekscholar.com 130-133
8. Saifullayeva Gulhayo volunteer daughter Interactive Applications From Astronomy And Ways To Manage Them Uzbek scholar journal volume- 24, january, 2024 www.uzbekscholar.com 123-129
9. Kamolov Ikhtiyor Ramazonovich FEATURES OF USING MATHEMATICAL KNOWLEDGE AND LAWS OF PHYSICS IN TEACHING ASTRONOMY Uzbek scholar journal volume- 24, january, 2024 www.uzbekscholar.com 152-157
10. I.R. Kamolov, G.I. Sayfullaeva -Formation of teacher’s competence in the performance of laboratory and experimental works Journal of critical reviews. ISSN-2394-5125, 2020
11. Ochilov Shokir Baxtiyorovich, Nematov Bahron, Sharipov Abdumalik Axmadovich, Mavlonova Yulduz Ilhomovna, Usmonova Sohiba Toyir qizi PEDAGOGICAL-PSYCHOLOGICAL DIAGNOSTIC BASES OF PREPARING STUDENTS FOR PROFESSIONAL ACTIVITY IN TECHNOLOGY EDUCATION SCIENCE AND INNOVATION INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL VOLUME 2 ISSUE 2 FEBRUARY 2023 UIF-2022: 8.2 | ISSN: 2181-3337 | SCIENTISTS.UZ
12. Nematov Bahron, Sharipov Abdumalik Ahmadovich, Ochilov Shakir Bakhtiyorovich, Mavlonova Yulduz Ilhomovna POSSIBILITIES OF USING INTERACTIVE TOOLS IN EDUCATION SCIENCE AND INNOVATION INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL VOLUME 2 ISSUE 6 JUNE 2023 UIF-2022: 8.2 | ISSN: 2181-3337 | SCIENTISTS.UZ
13. D.I.Kamalova, S.N.Abdisalomova. “Zamonaviy innovatsion ta’lim”. Journal of universal science research. Volume 1. Issue 1. 17 january, 2023. pp. 187-189.
14. Nematov Baxron, Bisenova Bakit Tobakabulovna, Shamsiyev Makhkam Sultanovich, Mavlonova Yulduz Ilkhomovna FREQUENT VIBRATIONS OF SINGLE CYLINDER SYSTEMS// Harvard Educational and Scientific Review, 2022
15. А.А. Ахмедов, И.Р. Камолов, Ф.Б. Мардонова Модернизированная модель проведения лабораторных работ по физике // Инновационные тенденции развития системы образования//Сборник статей Международной научно-практической конференции. Чебоксары 2013

16. A. Qutbedinov, Y. Mavlonova USE OF INNOVATIVE METHODS IN TEACHING TECHNOLOGICAL EDUCATION // Science and innovation, 2023
17. M. S. Shamsiyev, Sh. Ochilov G. Karimova O'QUVCHILARGA TOMCHILATIB SUG'ORISH TEXNOLOGIOYASINI O'QITISH METODIKASI// Uzbek Scholar Journal Volume- 25, February, 2024 www.uzbekscholar.com
18. Bisenova Bakit Tobakabulovna, Mavlonova Yulduz Ilhomovna, Xudoyberdiyev Nufar Zafarjon o'g'li // UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTABI O'QUVCHILARIGA KONSTRUKSIYALASH ELEMENTLARINI O'RGATISHNING SAMARADORLIGI